

משרד החינוך
המנהל המדעני
אגף אי לחינוך קדם יסודי

חילת היום

חוקרים בגן

מילת היום חוקרים בגן

- התכנית "מילת היום – חוקרים בגן" היא הרחבה של התכנית "[מילת היום בגן](#)".
- ל**[תכנית הנוכחית](#)** נבחרו מילים שמציגות תהליכי חקר :
- להתבונן, השערה, המצאה, מסקנה, ניסוי, השוואה, תופעה, מדען, תצפית, ויומן.

עקרונות התכנית

- המילים נבחרו במטרה להעשיר את עולם הילדים והילדות לגרות את דמיונם, ולפתח את כישורי השפה והשיח שלהם.
- שילוב בין אמצעים חזותיים כמו סרטונים, ותמונות, לבין אמצעים מילוליים מזמן הזדמנויות לשיח.

על מה הם מדברים?

גננת סי מלר
חולון

מה בחוברת?

- הקשר לשילוב הסרטון
- פירושה של המילה
- מילים טובות
- תמונה וקישור לסרטון
- בואו נדבר על זה
- הלכה למעשה - שיחה בשניים; קבוצה חוקרת ;
משחק ועוד משחק וטיולים קטנים
- סביבה והשראה
- תנו לאצבעות ללכת

קטלת היום
מדען או מדענית

גננת סי מלר
חולון

מיילת היום

מדען או מדענית

ילדים חוקרים מטבעם אך לא תמיד משייכים תגליות וסקרנות לעיסוק במדע או למדענים. מומלץ לשלב את הסרטון בהקשר של שבוע המדע החל בחודש מרס, לקראת התחלתם של תהליכי חקר ארוכי טווח או במהלכם. אם יש בין משפחות ילדי הגן בני משפחה שעובדים במחקר מדעי, ניתן להזמין לגן לפעילות חווייתית עם הילדים.

מה בסרטון?

בסרטון, אלמו ואביגיל שואלים שאלות רבות על העולם, על הסביבה ועל הטבע, עד שהם פוגשים את המילה "מדען", ומחליטים שכאשר יגדלו, ירצו להיות מדענים. כשיהיו מדענים, הם יוכלו לענות על השאלות בעצמם. המדען אלמו כבר מתחיל להתאמן ולענות על השאלה, "מה זה הרעש הזה?"

קילת היום
תופעה

תופעה

https://www.youtube.com/watch?v=6_R74kE4otw

בואו נדבר על זה (בעקבות הצפייה בסרטון תופעה)

איזה אירוע התרחש בסרטון ?

האם גם אתם הרגשתם צורך לפהק כשראיתם את אביגיל
וסיוון מפהקות?

מי מכיר תופעות מצחיקות אחרות חוץ מפיהוקים מדבקים?

האם אתם מכירים תופעות מצחיקות שחוזרות על עצמן - כל
פעם ש...אז...

איזו תופעה מעניינת גיליתם בעצמכם?

מילים לת היום

להתבונן

פירושה של מילה

הגדרה מילונית: (מילון ספיר): מִסְתַּכֵּל בְּתַשׁוּמַת לֵב, מִבֵּיט בְּעֵיִן
הגדרת המילה בסרטון - להתבונן זה להסתכל על משהו לאורך זמן ולנסות לגלות עליו דברים מעניינים.

בודקים את ההגדרה

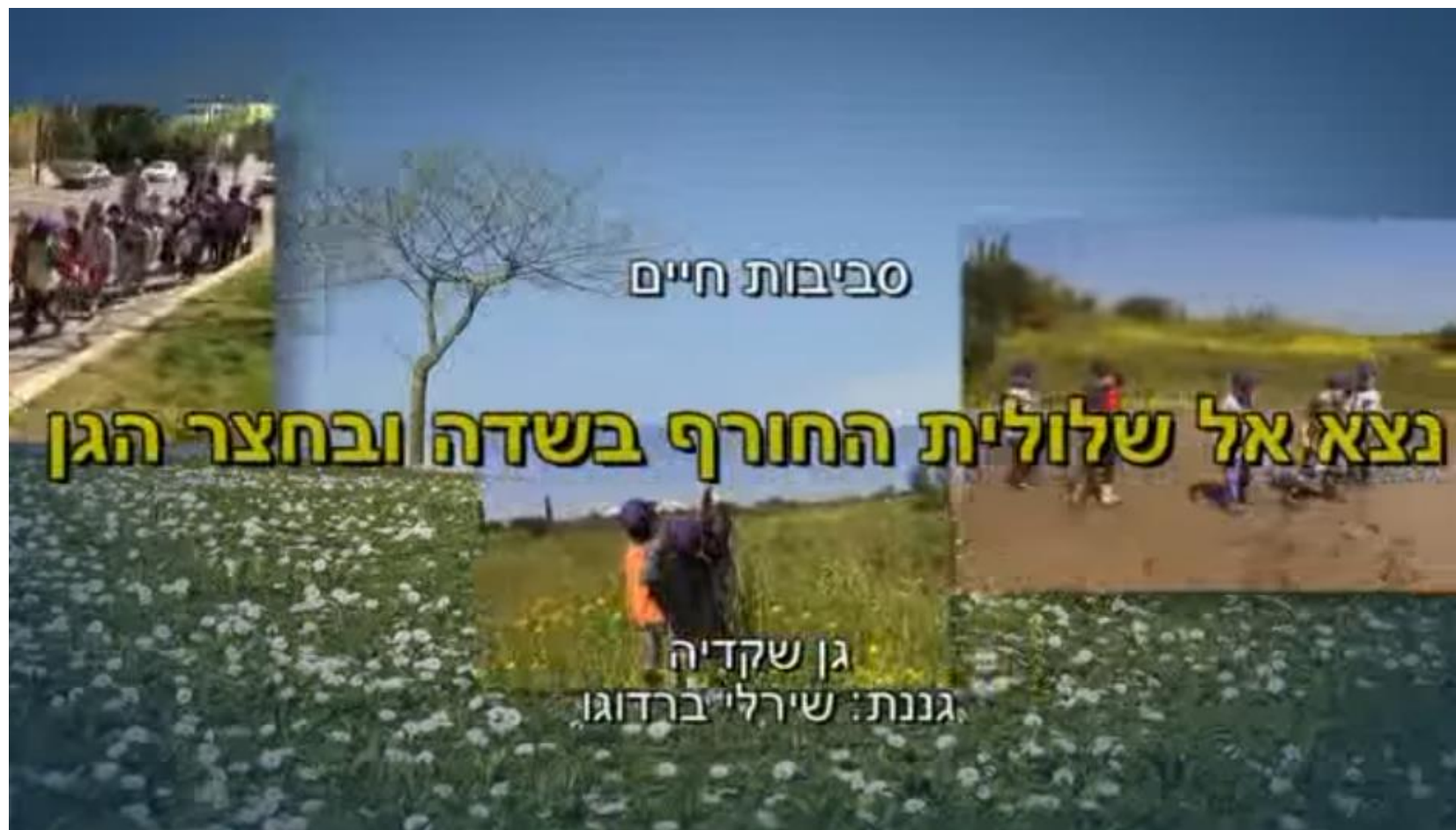
- אפשר לבחור מילה שאינה מוכרת לילדים (מההגדרה) ולבדוק האם המילה מזכירה לנו מילה אחרת מוכרת יותר (עיון, מעניין). ניתן להסתייע במילון.
- ניתן להציע לילדים למצוא קשר בין המילים שמופיעות בהגדרה כגון: כגון מסתכל - מביט.
- חשוב להזכיר שיכולת ההתבוננות קשורה להבנה – כשאנחנו מתבוננים, אנחנו מפעילים את חוש הראייה, את המוח ואת ההבנה.

<https://www.youtube.com/watch?v=WkDQR8Kmr-o>

מסילת היום
השוואה

גננת סי מלר
חולון

https://www.youtube.com/watch?v=Uh0TU1kro_0

משרד החינוך
המנהל המרכזי
אגף אי חינוך קדם יסודי

קטלת היום השערה

"רחוב סומסום"™, הדמויות הנלוות, זכויות היוצרים, סימני הסחר חזקות הינם בבעלות ובחברות Sesame Workshop
© 2013 כל הזכויות שמורות ל-Sesame Workshop

<https://www.youtube.com/watch?v=zFuZv2lrtIM>

השערה

סביבה והשראה

רעיונות לביטוי המילה בסביבה החינוכית

- חוקרים ומגלים: תיקייה במחשב שבה הילדים מסכמים תהליכי חקר שנערכו בגן. הילדים בוחרים כיצד לרשום השערות ומסקנות – בציורים, בהקלטה או בתמונות.
- יש לי רעיון! מחברת עם ציורים של ההשערות ורעיונות לניסויים של הילדים סביב שאלת החקר הנחקרת בגן. יוסי משער ש...; אדווה מציעה ניסוי כדי לבדוק את ההשערה.
- ספריית העיון מכילה ספרי רמזים: הילדים בונים סיפורים בהם בכל עמוד יש רמזים למה שיקרה בעמוד הבא ועקבות של מה שקרה בעמוד הקודם.
- "קופסת הפתעות": אפשר להזמין את הילדים להכין את "קופסת ההפתעות" ולהניח בה חפצים שונים. משחק "בואו ילדים לראות את קופסת ההפתעות": ילדים מזמינים ילדים אחרים לשער מה יש בקופסת ההפתעות לפי המישוש או השמיעה.

גננת ענת לוי
אשקלון

חילת היום

תצפית

גננת שני טל
ירושלים

תנו לאצבעות ללכת...

מבחר סרטונים ואתרים להשראה לגננת

- [קריאה והפקה של איור מדעי בעקבות טיול בסביבת הגן](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - ילדים יוצאים לטיול בסביבת הגן במטרה מוגדרת מראש: להפיק פריטים עבור מגדיר הפרחים האישי.
- [ספירלת תבלינים](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - קבוצת ילדים פועלת באופן עצמאי בספירלת תבלינים שבחצר הגן, מתארגנת ליציאה, חוקרת צמחים וחרקים בספירלת התבלינים הגדולה שבחצר הגן.
- [זום על צילום](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - שילוב מצלמה בסביבת הפעילות של הגן מאפשר ללכוד את הרגע לצורך תיעוד והיזכרות וליצירת חומר גלם לעיבוד והעברת מסרים.
- [איך נביא את הנחליאלי אל הגן](#) (פעילות באתר גננט-בוסתנט) - סיפור מקרה מגן דקל, אשכול נאות יצחק, בעיר לוד. התעניינות בנחליאלי הובילה את הילדים לנסות למשוך נחליאלי לגן. מעקב אחר התהליך אפשר לגננת לזהות ידע מוקדם ותובנות של הילדים לגבי תהליכי חקר ופתרון בעיות.

חילת היום

ניסוי

גננת שני טל
ירושלים

מילת היום

ניסוי

ילדים שואלים שאלות רבות. האם הרוח יכולה להזיז מכונית? כיצד פועלת נדנדה? למה הירח עוקב אחריי כשאני נוסעת במכונית בלילה? שאלות של ילדים יכולות לעתים לקבל מענה מידי מתוך ספרי עיון או התייעצות עם מומחים. פעמים אחרות השאלות יכולות להתפתח לתהליך חקר מעמיק שבו הילדים לוקחים חלק בניסוח שאלות נוספות ובהצעות של ניסויים שיכולים לתת מידע על השאלה המקורית שנשאלה. מומלץ לשלב את הסרטון לקראת תהליך חקר מעמיק המכיל שלבים שונים ומיומנויות רבות.

מה בסרטון?

בסרטון, אביגיל מעוניינת לעשות ניסוי חשוב ובודקת: האם אפשר לשיר בפה סגור? אלמו פוגש את המילה "ניסוי" ומחליט להצטרף. שניהם מגלים שכאשר הם שרים בפה סגור, לא מצליחים להבין מה הם אומרים, לכן הם מחליטים לעשות ניסוי חדש: לשיר בפה פתוח.

מיילת היום

המצאה

מילת היום

יומן

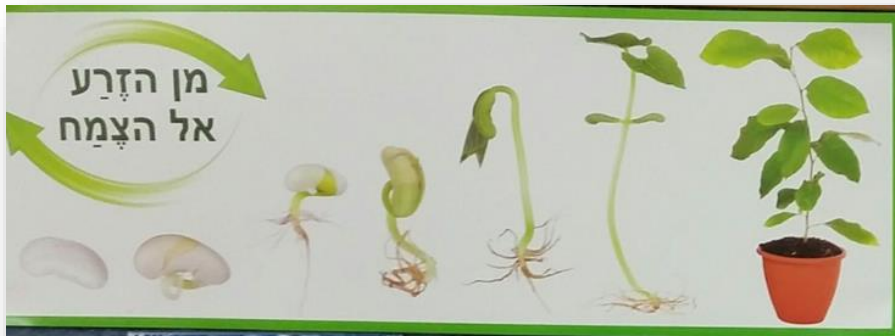
איורים ורישומים שמופקים מתוך התבוננות ומהדמיון נשארים לאורך זמן וניתן לחזור אליהם ולרענן את הזיכרון. מגוון רחב של רישומים נערכים במטרות שונות כגון: תכנון טיול, תרשים לבניית תוצר, תיעוד של עקבות שמצאנו בטיול או סימון שמות הילדים שאוהבים תה עם עלי נענע וגרניום. שימוש ברישומים של הילדים בשילוב צפייה בסרטון יכולים לחדד את ההזדמנויות בהן אנחנו "כותבים וקוראים" בהקשר של ניסוי מדעי ובהקשרים נוספים בגן כגשר לשפה הכתובה (תובל וגוברמן, 2013).

מה בסרטון?

בסרטון, אלמו וסיון פוגשים במושג "יומן לרישום תוצאות". סיון מחליטה לבדוק כמה תושבים ברחוב סומסום אוהבים אבוקדו וכמה לא, היא רשמת את כל התוצאות ביומן. לבסוף, שניהם מגלים שרוב התושבים ברחוב סומסום אוהבים אבוקדו - במיוחד אלמו!

<http://ganenet.cet.ac.il/ShowItem.aspx?ItemID=ef369858-abda-4931-b4ec-17931424b6eb&lang=HEB>

מִן הַזֶּרֶע
אֶל הַצָּמַח

מרכז חקר

שאלת חקר

איכן תורעים ינבטו מהר יותר:
באר או בחושך???

האם גודל הזרע משפיע על מהירות הנביטה???

מי נבט מהר יותר: זרע קטן (מלסה) או זרע גדול (עשבים)?

ניסוי/תצפיות

זרע זרע קטן בתוך האדמה נעקב אחר הנביטה שלו, נצייר את מה שנראה בדף המעקב
זרע זרע קטן בתוך האדמה נעקב אחר הנביטה שלו, נצייר את מה שנראה בדף המעקב
נעשה תצפיות גורא- מי מהזרעים נבט ראשון?

תוצאה

איסוף מידע

זרע של זעתר

זרע של מלסה

איכן תורעים ינבטו מהר יותר:
באר או בחושך???

האם גודל הזרע משפיע על מהירות הנביטה???

השערה - אפי האלים:

נניח: זרע של זגים

הנניח: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

אולי: זגים

מי ינבט מהר יותר:
זרע קטן של זגים או
זרע גדול של זגים???

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

נניח: זגים

מי בוחר/ת לשתול ולטפח את
שתילי הגזי בגן:

לחור

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

זגים

גננת לימור שועל
בחן

24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

מיללת היום

מסקנה

מילים טובות

מילים שיש בהן פוטנציאל להעשרת השיח בגן הילדים ולהעמקתו

- סיכום
 - הסכמה
 - תוצאה
 - הבנה
 - החלטה
 - הסבר
 - דיון
 - מתלבט
 - להבחין בין מסיק (זיתים), מסיק (מחמם)
- קשר עם מילים נוספות מהסדרה - ניסוי, יומן רישום, תופעה, השערה.

חילת היום

יומן

תוצאה

מצד האחד השפיע עליה ניסוי

הדרך יבשה את הזרעים

טל שון
(גלג) הדוח הקדמון בחינת ג

הדרך הגדולה בטראשון

הצמח באקר יותר צוק

זל יח בחינת יותר בקד

גננת לימור שועל
בחן

ינבטו מהר יותר:
בחושך ???

ע משפיע על מהירות הנביטה ???

טכנולוגיה בגן

מחפשים חומרים לבניית שלט ברחבי הגן

גן בטיש, ירושלים

<https://www.youtube.com/watch?v=UUp5f-HEWYQ>

ספרית עיון בגן

מילת היום חוקרים בגן

תהליכי חקר באתר
לחינוך קדם יסודי